

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 13.4.2011
KOM(2011) 206 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Akt o jednolitym rynku

Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania

„Wspólnie na rzecz nowego wzrostu gospodarczego”

{SEK(2011) 467 wersja ostateczna}

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Akt o jednolitym rynku

Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania

„Wspólnie na rzecz nowego wzrostu gospodarczego”

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	2
2.	Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania	5
2.1.	Dostęp MŚP do finansowania	5
2.2.	Mobilność obywateli.....	6
2.3.	Prawa własności intelektualnej	9
2.4.	Konsumenci jako podmioty jednolitego rynku	10
2.5.	Usługi	11
2.6.	Sieci.....	12
2.7.	Jednolity rynek cyfrowy.....	13
2.8.	Przedsiębiorczość społeczna	15
2.9.	Podatki.....	18
2.10.	Spójność społeczna	19
2.11.	Otoczenie regulacyjne przedsiębiorstw.....	20
2.12.	Rynek zamówień publicznych	22
3.	Podstawy sukcesu, wzmocnienie zarządzania jednolitym rynkiem.....	22
4.	Kolejne kroki i podsumowanie	26

1. WPROWADZENIE

Wspólny rynek, który dziś jest **rynkiem wewnętrznym**, będąc od początku centralnym elementem projektu europejskiego, **od ponad 50 lat tworzy więzy solidarności pomiędzy Europejczykami, otwierając jednocześnie nowe możliwości rozwoju dla ponad 21 mln przedsiębiorstw europejskich**. Rynek ten, będący obszarem swobodnego przepływu towarów, osób, usług i kapitału, od 1993 roku jeszcze bardziej się wzbogacił dzięki skonsolidowaniu integracji gospodarczej, utworzeniu wspólnej waluty i rozwoju polityki solidarności i spójności. Obecnie, bardziej niż kiedykolwiek, **stanowi rzeczywistą część życia codziennego obywateli UE**, którzy czerpią z niego różnego rodzaju korzyści w ramach swojej działalności, pracy zawodowej czy życia prywatnym i konsumpcyjnym. Rynek ten stanowi również **ważną siłę napędową gospodarki europejskiej i rozwoju przedsiębiorstw**.

Mimo to **rynek wewnętrzny ma pewne słabe strony**, na które wskazuje Mario Monti w sprawozdaniu „Nowa strategia na rzecz jednolitego rynku”, a także Parlament Europejski w sprawozdaniu Louisa Grecha „Przybliżenie jednolitego rynku konsumentom i obywatelom”¹.

Plan działania na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania

Znalezienie rozwiązań dla tych problemów oznacza stworzenie dla jednolitego rynku możliwości rozwinięcia w pełni jego potencjału, poprzez umożliwienie obywatelom samodzielnego zagospodarowania wspólnej przestrzeni życiowej oraz zwiększenie szans powodzenia dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty publiczne i prywatne. Konieczne jest realizowanie w związku z tym **proaktywnej i przekrojowej strategii**. Chodzi o to, by **położyć kres fragmentaryzacji rynku, usunąć przeszkody i utrudnienia hamujące przepływ usług, innowacje i kreatywność**. Trzeba wzmocnić **zaufanie obywateli UE do ich rynku wewnętrznego i zaoferować konsumentom wszystkie związane z nim korzyści**. Stawką jest lepiej zintegrowany rynek, który będzie mógł w pełni odgrywać rolę **platformy rozwoju wspólnej konkurencyjności kobiet i mężczyzn, przedsiębiorstw i obszarów europejskich, w tym regionów najbardziej oddalonych i najmniej rozwiniętych**². A działania te **należy przeprowadzić szybko**. Pomimo szybkiej reakcji Unii Europejskiej na kryzys i zaawansowanych reform, w tym na rynkach finansowych oraz w zarządzaniu gospodarką, kryzys może mieć trwały wpływ na potencjalny wzrost gospodarczy oraz na bezrobocie, a tym samym zaważyć na warunkach życia Europejczyków i na ich przyszłości³. Aby rozwiązać ten problem, **Unia Europejska przyjęła strategię „Europa 2020”** i postawiła przed sobą ambitne cele na rzecz **inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu**⁴. Ale cele te zostaną osiągnięte tylko pod warunkiem, że Unia i państwa członkowskie przeprowadzą **w trybie pilnym reformy strukturalne. Priorytetowe znaczenie muszą mieć środki, które sprzyjają rozwojowi gospodarczemu i zwiększeniu zatrudnienia**. W swojej rocznej wizji wzrostu gospodarczego⁵ Komisja podkreśliła konieczność globalnej reakcji na kryzys, w ramach której jednolity rynek wniesie decydujący wkład, mobilizując cały swój potencjał osiągania wzrostu. Taką rolę jednolitego rynku

¹ A7-0132/2010.

² Komisja powierzyła przygotowanie sprawozdania o sytuacji w tych regionach Pedrowi Solbesowi.

³ Potencjalny średnioterminowy wzrost szacuje się na 1,5% (do 2020 r.). 9,6% ludności zawodowo czynnej stanowią bezrobotni. Komunikat Komisji „Roczna wizja wzrostu gospodarczego: wsparcie całłościowej odpowiedzi UE na kryzys”, strony 2 i 3.

⁴ COM(2010) 2020.

⁵ Komunikat „Roczna wizja wzrostu gospodarczego” – COM(2011)11

podkreśliła Rada Europejska w swoich konkluzjach z 24–25 marca 2011: „Jednolity rynek ma do odegrania kluczową rolę w zapewnianiu wzrostu i zatrudnienia oraz promowaniu konkurencyjności.... Szczególny nacisk należy położyć na środki, które pobudzają wzrost i tworzą miejsca pracy oraz przynoszą konkretne rezultaty dla obywateli i przedsiębiorstw.”⁶ Jednolity rynek zapewnia ramy i narzędzia niezbędne do wdrożenia tych reform.

Wszelchstronna i stymulująca debata publiczna

Aby odpowiedzieć na te wyzwania, Komisja poddała pod dyskusję **50 propozycji** przedstawionych w komunikacie „**W kierunku aktu o jednolitym rynku**”⁷.

Debate publiczna toczyła się na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim. W trakcie konsultacji publicznych poświęconych Aktowi o jednolitym rynku zebrano ponad 800 opinii państw członkowskich, organizacji pozarządowych, partnerów społecznych, zarówno na poziomie krajowym jak i europejskim, samorządów lokalnych i regionalnych, federacji przemysłowych i branżowych, związków zawodowych, przedsiębiorstw, stowarzyszeń konsumentów, ośrodków think tank, uniwersytetów i wielu obywateli UE⁸. Konsultacje pokazały, że **w społeczeństwie obywatelskim istnieją duże oczekiwania** dotyczące związanych z jednolitym rynkiem możliwości **pobudzania wzrostu i zwiększania zatrudnienia** oraz **wymiaru społecznego** rynku wewnętrznego i ochrony służb użyteczności publicznej. Najważniejsze kwestie, na które wskazały podmioty gospodarcze, potwierdzają, że wspólny cel **silnie konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej** cieszy się powszechnym poparciem.

W konkluzjach z dnia 10 grudnia 2010 r.⁹ Rada zaakceptowała ogólny kierunek działania wskazany w Akcie o jednolitym rynku, tj. oparcie jednolitego rynku na mocnych podstawach gospodarczych i społecznych, umożliwiających wprowadzenie silnie konkurencyjnej gospodarki. Zobowiązała się do dalszej analizy Aktu o jednolitym rynku, aby ustalić jak najszybciej, we współpracy z Parlamentem Europejskim i Komisją, najważniejsze działania, które powinny być wprowadzone w życie do końca 2012 roku. W rezolucjach z dnia 6 kwietnia 2011 r., opartych na sprawozdaniach Sandry Kalniete, Cristiana Silviu Busoi i Antonia Fernanda Correia de Campos¹⁰, Parlament Europejski przedstawił swoje priorytety w zakresie budowania jednolitego rynku na rzecz obywateli Europy, przedsiębiorstw i wzrostu gospodarczego, w ramach partnerstwa i sprawowania rządów.

Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania obywateli

Na podstawie opinii zebranych podczas konsultacji publicznych, opinii i konkluzji Parlamentu Europejskiego i Rady, jak również opinii Komitetu Regionów¹¹ oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹², Komisja określiła **dwanaście obszarów działania**. Komisja proponuje, by dla każdego z tych obszarów UE przyjęła do

⁶ Konkluzje Rady Europejskiej z 24-25 marca 2011 r., EUCO 10/11, § n°7.

⁷ COM(2010) 608.

⁸ Zob. załącznik: Sprawozdanie na temat konsultacji publicznych w sprawie Aktu o rynku jednolitym.

⁹ Konkluzje Rady UE w sprawie Aktu o rynku jednolitym (17799/10).

¹⁰ Odpowiednio: „Zarządzanie i partnerstwo na jednolitym rynku” P7TA-PROV(2011)0144, „Jednolity rynek dla Europejczyków” P7TA-PROV(2011)0145 oraz „Jednolity rynek sprzyjający przedsiębiorstwom i wzrostowi” P7TA-PROV(2011)0146.

¹¹ CdR 330/2010 - ECOS-V-009.

¹² CESE 525/2011 – INT/548.

końca 2012 roku jedno działanie o kluczowym znaczeniu, mające na celu pobudzenie wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania obywateli.

Komisja przedstawi w 2011 roku wnioski ustawodawcze niezbędne do wprowadzenia w życie tych kluczowych działań, **aby Parlament i Rada mogły na wniosek Rady Europejskiej przyjąć pierwszą serię środków priorytetowych służących ożywieniu jednolitego rynku do końca 2012 r.**¹³

Uznanie tych działań za priorytetowe nie oznacza, że Komisja odstąpi od kontynuowania prac nad innymi kwestiami, określonymi w komunikacie „W kierunku aktu o jednolitym rynku”, które pozwolą przekształcić jednolity rynek w platformę wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zwiększania miejsc pracy są pilną koniecznością. **Prezentowany plan działania jest jednak tylko pierwszym etapem na tej drodze.**

Konieczne będzie jego kontynuowanie i w związku tym już teraz trzeba przygotować kolejny etap działań. Komisja przedstawi inne środki, zgodne z tymi samymi założeniami, które będą odgrywać ważną rolę w projekcie ożywienia jednolitego rynku. Do końca 2012 roku Komisja zda sprawę z postępu prac i przedstawi program działania w kolejnym etapie. Ma to być zestaw spójnych rozwiązań politycznych dotyczących niedostatków rynku wewnętrznego, proponujących model zrównoważonego i inteligentnego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu w ramach strategii „Europa 2020”.

Zrównoważony wzrost

Wszystkie te reformy muszą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju opartego o **silnie konkurencyjną społeczną gospodarkę rynkową**¹⁴. Muszą również prowadzić do **postępu społecznego i rozwoju zatrudnienia** oraz do **poprawy sytuacji w ochronie środowiska i w walce ze zmianą klimatu**. Muszą **wzmocnić zewnętrzny wymiar rynku wewnętrznego**. **Muszą również zapewniać konkretne korzyści obywatelom UE**, ponieważ wprowadza się je właśnie z myślą o nich. Chodzi tutaj bowiem o wzmocnianie wsparcia obywateli dla projektu integracji europejskiej oraz o zwiększanie ich zaufania do tego projektu.

Inteligentny rozwój

Reformy **rozwiną i zreformują jednolity rynek poprzez dostosowanie go do wyzwań XXI wieku**, związanych m.in. z **gospodarką cyfrową**. Dzięki nim przemysł europejski będzie bardziej konkurencyjny na rynkach międzynarodowych, a Europa zyska infrastrukturę niezbędną do zapewnienia swobodnego przepływu osób i towarów. Muszą również sprzyjać innowacyjności i kreatywności, dzięki którym można stymulować w Europie **solidną bazę przemysłową** i rozwijać **konkurencyjne społeczeństwo usługowe**.

Rozwój umożliwiający włączenie społeczne

Reformy te **ułatwią zakładanie i rozwój małych i bardzo małych przedsiębiorstw, stanowiących kręgosłup gospodarki na poziomie krajowym i europejskim**. Starania o przyjęcie **inteligentniejszych uregulowań prawnych i zmniejszenie obciążeń administracyjnych** będą integralną częścią tych reform. Ich celem jest **rozwiązywanie**

¹³ Konkluzje Rady Europejskiej z 24-25 marca, EUCO 10/11 z 25 marca, § 7.

¹⁴ Artykuł 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

konkretnych problemów Europejczyków i zapewnienie, by integracja nie odbywała się kosztem praw socjalnych; lecz przeciwnie - by przyczyniać się do budowania społeczeństwa bardziej solidarnego.

W związku z tym **Komisja nadal będzie prowadzić pogłębione badania aspektu społecznego w ocenach wpływu, które towarzyszą wszystkim wnioskom ustawodawczym dotyczącym rynku wewnętrznego**. Będzie czuwała nad tym, aby jej wnioski ustawodawcze łączyły w sobie, tam gdzie jest to uzasadnione w świetle owych badań, odniesienie do polityki społecznej i praw socjalnych. W sposób właściwy uwzględni ona artykuł 8 i 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Przedmiotowe prawa podstawowe przewidują w szczególności, że pracownicy oraz pracodawcy, lub też organizacje zrzeszające jednych lub drugich, mają w przypadku konfliktu interesów prawo odwołania się do działań zbiorowych w obronie swoich interesów, w tym do strajku¹⁵, zgodnie z prawem Unii Europejskiej oraz prawem i praktykami krajowymi.

Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza również zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one korzystać z jednolitego rynku. Na przykład pasażerom o ograniczonej mobilności należy ułatwić przemieszczanie się, a osobom niedowidzącym zapewnić większy dostęp do możliwości czytania.

Strategia zintegrowana

Komisja zaangażowała się już w wiele kluczowych działań poprzez siedem inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”. Przyjęte inicjatywy, dotyczące wszystkich dziedzin mających związek z ożywieniem gospodarczym, takie jak Plan na rzecz efektywności energetycznej z 2011 r.¹⁶ lub Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy¹⁷, tworzą stopniowo podwaliny nowego wzrostu gospodarczego. Rynki finansowe odegrają tutaj bardzo istotną rolę. W związku z tym kontynuowane będą reformy podjęte w dziedzinie regulacji usług finansowych dla zapewnienia zrównoważonego wzrostu¹⁸.

2. DWANAŚCIE DŹWIGNI NA RZECZ POBUDZENIA WZROSTU GOSPODARCZEGO I WZMOCNIENIA ZAUFANIA

2.1. Dostęp MŚP do finansowania

Działanie priorytetowe:

Przepisy, które mają ułatwić funduszom podwyższonego ryzyka z jednego państwa członkowskiego inwestowanie w dowolnym innym państwie członkowskim, bez żadnych przeszkód czy konieczności spełnienia dodatkowych wymagań. Chodzi o to, by MŚP, pragnące skorzystać z kapitału podwyższonego ryzyka, mogły zwrócić się do funduszy specjalizujących się w sektorze reprezentowanym przez te przedsiębiorstwa, które zapewnią

¹⁵ Artykuł 28 Karty.

¹⁶ COM(2011) 109.

¹⁷ COM(2011) 78.

¹⁸ Zob.: komunikat z dnia 2 października 2010 r.: „Regulacja usług finansowych dla zapewnienia zrównoważonego wzrostu” – COM(2010) 301 i Sprawozdanie z postępu prac z lutego 2011 r. (http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/110209_progress_report_financial_issues_fr.pdf).

¹⁹ Zob. również inicjatywa przewodnia „Unia innowacji” – COM(2010) 546.

im finansowanie w korzystnej cenie.¹⁹

MŚP, których w Unii Europejskiej jest 21 milionów, są ważnym czynnikiem zrównoważonego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Trudności w dostępie do finansowania są dla MŚP jedną z największych przeszkód we wprowadzaniu nowych produktów, ulepszaniu infrastruktury i zatrudnianiu większej liczby pracowników²⁰. Dotyczy to zarówno MŚP istniejących już od dawna, jak i firm rozwijających się i innowacyjnych.

W Europie większość istniejących od dawna MŚP korzysta z kredytów bankowych. Ze względu na kryzys finansowy rozwiązanie to zaczęto stosować rzadziej. Dlatego właśnie w przeglądzie programu „**Small Business Act**” przyjętym w lutym, Komisja podjęła się oceny wpływu na MŚP wszystkich wniosków w sprawie regulacji dotyczących usług finansowych (takich jak wymóg posiadania kapitału własnego narzucony bankom) i odpowiedniego dostosowania ich do sytuacji.

Ułatwienie rozwijającym się MŚP dostępu do finansowania ma znaczenie kluczowe, ponieważ przedsiębiorstwa te, w szczególności MŚP innowacyjne, odgrywają bardzo ważną rolę w rozwoju innowacyjnej, zrównoważonej gospodarki. W celu uzyskania funduszy, które są niezbędne, by innowacyjne rozwiązania mogły trafić na rynek, przedsiębiorstwa te szukają często dostępu do rynków kapitałowych wykraczając poza kredyty bankowe. Rynki podwyższonego ryzyka mogą zapewnić odpowiednie środki, w Europie nie są jednak wystarczająco rozwinięte. Fundusze kapitału podwyższonego ryzyka mają duże trudności w zdobyciu kapitałów za granicą i w prowadzeniu działalności na poziomie transgranicznym ze względu na różnorodność krajowych systemów prawnych oraz na przeszkody podatkowe. To kluczowe działanie zostanie wprowadzone w ścisłej współpracy z Forum Finansowym MŚP.

Finansowanie MŚP będzie przedmiotem specjalnego planu działania, które obejmie nie tylko dostęp do różnych źródeł finansowania, ale również bezpośrednio narzędzia finansowania MŚP oraz tworzenie otoczenia sprzyjającego rozwojowi i wzrostowi MŚP.

Należy również zmienić **dyrektywę o przejrzystości, rozporządzenie wykonawcze do dyrektywy w sprawie prospektu emisyjnego i dyrektywę w sprawie nadużyć na rynku**, tak aby obowiązki MŚP notowanych na giełdzie były bardziej proporcjonalne, zapewniając jednocześnie taką samą ochronę dla inwestorów. Ponadto specjalne, dostosowane odpowiednio warunki dla platform negocjacyjnych przeznaczonych dla MŚP powinny być wprowadzone w dyrektywie zmieniającej **dyrektywę w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID)**, aby stworzyć dla tych rynków znak jakości i ułatwić ich powiązanie.

2.2. Mobilność obywateli

Działanie priorytetowe:

Modernizacja przepisów dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych²¹. *Celem jest uproszczenie procedur wzajemnego uznawania kwalifikacji pracowników mobilnych, unowocześnienie ram prawnych, przegląd problematyki zawodów regulowanych i wzmocnienie zaufania oraz współpracy pomiędzy państwami członkowskimi. Wprowadzenie*

²⁰ Według Eurobarometru z 2009 roku trudności związane z dostępem do finansowania są uważane za drugą najważniejszą przeszkodę utrudniającą rozwój przedsiębiorstw.
http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_271_en.pdf

²¹ Zob. inicjatywa przewodnia „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – COM (2010) 682

europejskiej legitymacji zawodowej pozwoli w szczególności na wspieranie mobilności specjalistów, na jednocześnie zapewnienie pełnej zaufania współpracy między władzami zainteresowanych państw członkowskich oraz opartej na tym zaufaniu gwarancji dla konsumentów i pracodawców.

Mobilność i kwalifikacje pracowników są ważnym warunkiem pobudzania rozwoju gospodarczego w Europie. Dzięki zwiększonej mobilności wykwalifikowanej siły roboczej gospodarka europejska będzie mogła stać się bardziej konkurencyjna. Zbyt wiele barier prawnych nadal uniemożliwia Europejczykom podjęcie pracy w dowolnym miejscu w Unii Europejskiej, pomimo wakatów na wielu stanowiskach wymagających wysokich kwalifikacji. Gospodarka mogłaby więcej skorzystać z czasowej mobilności pracowników, gdyby mobilność ta traktowana była jako bardziej pozytywna wartość i gdyby ułatwiały ją jaśniejsze przepisy. Ponadto w dziedzinie nieuregulowanej przepisami konieczne będzie kontynuowanie uzgadniania krajowych systemów certyfikacji poprzez europejskie ramy certyfikacji, tak aby w przypadkach mobilności wspierać porównywalność kwalifikacji.

Obecną sytuację rynku pracy, na którą niekorzystnie wpłynął kryzys gospodarczy i starzenie się ludności, cechuje brak rąk do pracy i trudności pracodawców w znalezieniu pracowników posiadających odpowiednie umiejętności. W związku z tym obywatele UE powinni mieć możliwość szybkiej zmiany zatrudnienia na stanowisko w innym państwie członkowskim. Aby to było możliwe, ich kwalifikacje i doświadczenie zawodowe muszą być uznawane we wszystkich państwach członkowskich.

Aby ułatwić mobilność, obywatele UE powinni móc zdobywać i zachowywać **uprawnienia do dodatkowych świadczeń emerytalno-rentowych (możliwość przenoszenia)**, również w przypadku późniejszej zmiany pracy w innym państwie członkowskim. By móc odpowiedzieć na wysokie oczekiwania obywateli, do roku 2012 konieczne będzie pełne zaangażowanie w tej kwestii Parlamentu i Rady.

W tym celu, Komisja opublikuje białą księgę, opartą na zielonej księdze z 2010 r.²², dotyczącą świadczeń emerytalno-rentowych, która będzie poruszać między innymi kwestię ochrony uprawnień do takich świadczeń i która zachęci państwa członkowskie do stworzenia służb monitorowania świadczeń emerytalnych z zadaniem pomagania obywatelom w śledzeniu sytuacji ich uprawnień emerytalnych. Następnie w roku 2012 zostaną przedstawione środki ustawodawcze, mające na celu wspieranie ochrony uprawnień emerytalnych. Jednocześnie Komisja wprowadzi zmiany w dyrektywie w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych, aby umożliwić pracownikom i pracodawcom czerpanie jak największych korzyści z jednolitego rynku.

Komisja zaproponowała również podjęcie szeregu środków na rzecz mobilności w inicjatywie przewodniej zatytułowanej „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, m.in. utworzenie **europejskiego paszportu umiejętności**, w którym będzie można zapisywać kwalifikacje i umiejętności nabyte przez całe życie²³.

Ułatwiona zostanie również mobilność ludzi młodych, zwłaszcza tych, którzy edukację zakończyli bez zdobycia określonych kwalifikacji. W tym celu Komisja przedstawi projekt

²² „Zielona księga na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie” - COM(2010) 365.

²³ Zob. COM(2010) 682.

zalecenia Rady w celu promowania i **uznawania kwalifikacji zdobytych poza systemem szkolnym**²⁴.

²⁴ Zob. również inicjatywa przewodnia „Mobilna młodzież” – COM(2010) 477.

2.3. Prawa własności intelektualnej

Działanie priorytetowe:

*Przepisy wprowadzające jednolity system ochrony patentowej dla jak największej liczby państw członkowskich i jednolity system rozstrzygania sporów, tak aby pierwsze patenty objęte taką ochroną mogły być wydawane w 2013 r.*²⁵

Własność intelektualna jest prawem własności uznanym w Karcie Praw Podstawowych²⁶. Jest równie ważnym elementem jak surowce czy baza przemysłowa: zależy od niej od 45 do 75% zasobów dużych przedsiębiorstw²⁷. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które eksploatują te prawa w intensywny sposób odgrywają strategiczną rolę w zrównoważonym rozwoju naszej gospodarki. Są źródłem innowacji, a także generują istotną ekonomiczną wartość dodaną i tworzą stabilne miejsca pracy wymagające wysokich kwalifikacji. Płace są w tych firmach wyższe średnio o 60% niż w innych sektorach.

Ochrona prawa własności intelektualnej zachęca do inwestowania w rozwój innowacyjnych produktów i usług, zapewniając odpowiedni zwrot z inwestycji. Wprowadzone zostaną ramy prawne ochraniające te prawa w sposób skuteczny i w poszanowaniu praw podstawowych. Ramy te, które muszą jednocześnie zapewnić przepływ informacji, produktów i usług, jak również przestrzeganie prawa o konkurencji, będą stanowiły jeden z najważniejszych priorytetów UE.

Obecna sytuacja, charakteryzująca się ogromną ilością patentów i krajowymi systemami rozstrzygania sporów, wiąże się z dużymi kosztami i niską skutecznością, co pociąga za sobą brak pewności prawnej, co z kolei sprawia, że ustanowienie jednolitego systemu ochrony patentowej oraz jednolitego systemu rozstrzygania sporów jest w tym przypadku absolutnym priorytetem. Jednolity system ochrony patentowej zmniejszyłby koszty o 80%.

Ponadto **rozwinięcie narzędzia waloryzacji praw własności intelektualnej** ułatwiłoby wyłonienie się **prawdziwego europejskiego rynku patentów i licencji**. Dodatkowo pożądane jest, aby wartości niematerialne, które przedsiębiorstwo posiada w formie praw własności intelektualnej, mogły być w pełni uznawane jako zabezpieczenie pożyczki.

Ponadto **obecne systemy wydawania licencji** prawno-autorskich dla legalnych ofert internetowych muszą również zostać uproszczone i przejrzyste²⁸. W dobie internetu zbiorowe zarządzanie powinno ewoluować w kierunku wzorów europejskich, które ułatwiają nadawanie licencji obejmujących wiele obszarów dla wielu usług online, zapewniając jednocześnie wysoki poziom ochrony dla podmiotów praw autorskich. Wprowadzona w ten sposób elastyczność uaktualnionych ram prawnych umożliwi stworzenie nowych modeli handlowych, co pociągnie za sobą rozpowszechnianie na szeroką skalę, ukierunkowane na określonych odbiorców, kreatywnych treści przeznaczonych dla bardziej mobilnych konsumentów. *Ponadto należy ułatwić tworzenie wersji cyfrowych zasobów europejskich instytucji kulturalnych, w tym również utworów osieroconych.*

²⁵ Zob. również inicjatywy przewodnie „Unia innowacji” – COM(2010) 546 i „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji” – COM(2010)614.

²⁶ Artykuł 17 Karty Praw Podstawowych.

²⁷ Źródło: http://www.wipo.int/sme/en/documents/valuing_patents.htm

²⁸ Zob. również inicjatywa przewodnia „Europejska Agenda Cyfrowa” – COM(2010) 245.

Promowaniu legalnej oferty musi towarzyszyć dostosowanie ustawodawstwa europejskiego w celu wsparcia **walki z piractwem i podrabianiem**, m.in. poprzez wzmocnienie europejskiego obserwatorium zjawiska podrabiania i piractwa oraz polepszenie współpracy z władzami²⁹. Należy wzmocnić również ochronę praw własności intelektualnej przez władze celne poprzez zmiany w ustawodawstwie. Roczny koszt ponoszony przez przedsiębiorstwa europejskie w związku z piractwem i podrabianiem jest szacowany na 250 mld euro³⁰.

Unowocześnić należy również **system znaków towarowych w Europie**. Chodzi o lepszą ochronę znaków towarowych i zapewnienie większej spójności systemu europejskiego i systemów krajowych. Uprości to procedury, zmniejszy koszty i pozwoli na pełne wykorzystanie w systemie nowych technologii, ułatwiających wyszukiwanie.

Kwestie te będą omówione w komunikacie o strategii w sprawie własności intelektualnej, który Komisja przyjmie w 2011 r.

2.4. Konsumenci jako podmioty jednolitego rynku

Działanie priorytetowe:

***Regulacje w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów.** Celem jest ustanowienie środków pozasądowych, dzięki którym będzie można znaleźć łatwo i szybko rozwiązania niewiążące się z nadmiernymi kosztami dla konsumentów, które zapewnią zachowanie dobrych stosunków przedsiębiorstw z klientami. To działanie obejmie również handel internetowy.*

Jednolity rynek jest rzeczywistością w życiu codziennym konsumentów podczas podróży, kupowania czy dokonywania płatności. Konsumenci zbyt często jednak spotykają się z różnego rodzaju przeszkodami i w związku z tym nie wierzą w możliwość uzyskania zadośćuczynienia w przypadku konfliktu. Aby rozwijać jednolity rynek, a przede wszystkim jednolity rynek cyfrowy, należy zatem bezwzględnie wzmocnić zaufanie konsumentów, zapewniając im wykonywanie ich praw. Dzięki skuteczniejszemu stosowaniu prawa konsumenci będą mogli uniknąć dużych strat – szacowanych na 0,16% produktu krajowego brutto (PKB) Unii Europejskiej. Zwiększenie zaufania konsumentów do transgranicznego handlu elektronicznego zapewni dodatkowe oszczędności, szacowane na około 0,02 % PKB Unii Europejskiej, tj. 2,50 mld euro³¹.

Poza alternatywnymi metodami rozstrzygania sporów Komisja będzie kontynuować również prace nad europejskimi rozwiązaniami dotyczącymi zbiorowych roszczeń na podstawie wyników prowadzonych przez nią konsultacji.

Aby wzmocnić zaufanie konsumentów do jednolitego rynku, należy podjąć również inne, bardzo konkretne działania. Konsumenci muszą mieć pewność, że kupowane przez nich towary są godne zaufania, niezależnie od miejsca ich wytworzenia. W tym celu należy wprowadzić zmiany do **dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów**.

²⁹ Zob. również inicjatywa przewodnia „Zintegrowana polityka przemysłowa” – COM(2010) 614.

³⁰ OECD: „Magnitude of counterfeiting and piracy of tangible products – November 2009 update”; <http://www.oecd.org>

³¹ Dokument roboczy „Ugruntowanie praw konsumentów w Unii Europejskiej”, przyjęty 7 kwietnia 2011 (SEC (2011)469), oparty na Eurobarometrze 342 oraz ocena Komisji poświęcona usługom, oparta na danych opublikowanych w wynikach badań przeprowadzonych przez YouGovPsychonomics (2009) „Mystery Shopping Evaluation of Cross-Border E-Commerce in the UE”.

Podobnie przedsiębiorstwa czekają, by państwa członkowskie wprowadziły w całej UE identyczne przepisy dotyczące ochrony. W tym celu Komisja przygotowuje **wieloletni plan działania dotyczący nadzoru rynkowego**, w tym na granicach zewnętrznych UE. Plan ten zostanie opracowany we współpracy ze służbami celnymi i instytucjami nadzoru rynkowego, a wdrażać go będą państwa członkowskie. Aby zapewnić, że konsumenci będą otrzymywali pewne informacje o ekologiczności produktów, Komisja proponuje, w ramach planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji, **inicjatywę w sprawie śladu ekologicznego produktów**.

Konieczne jest również zapewnienie prawidłowego stosowania **praw pasażerów** we wszystkich środkach transportu, w tym dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Zostanie wydany komunikat przedstawiający wszystkie przepisy obowiązujące w Unii Europejskiej w zakresie praw pasażerów we wszystkich środkach transportu: lotniczego, kolejowego, na statkach oraz w autobusach i autokarach. Aby lepiej chronić konsumentów, Komisja proponuje niebawem wprowadzenie zmian do dyrektywy w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek, m.in. w przypadku gdy transakcje są zawierane drogą internetową.

Kontynuowane będą również prace w zakresie ochrony konsumentów detalicznych **produktów finansowych**, m.in. w zakresie przejrzystości kosztów bankowych i większej ochrony kredytobiorców na rynku kredytów hipotecznych.

2.5. Usługi

Działanie priorytetowe:

***Zmiany przepisów dotyczących europejskiego systemu normalizacji** w celu rozszerzenia go na usługi i zapewnienia, by procedury normalizacyjne były skuteczniejsze, sprawniejsze i zapewniały włączenie społeczne³².*

Normalizacja stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające swobodny przepływ towarów poprzez zapewnienie interoperacyjności produktów, ich bezpieczeństwa i jakości. Jest również coraz częściej stosowana w sektorze usługowym, ale głównie w zakresie krajowym. Może to utrudniać integrację jednolitego rynku usług. Aby zapobiec pojawianiu się nowych przeszkód i ułatwić transgraniczny przepływ usług, zwłaszcza **usług dla przedsiębiorstw**, takich jak logistyka lub zarządzanie usługami pomocniczymi dla przedsiębiorstw (typu „facility management”), należy rozwijać normalizację usług na poziomie europejskim, z pełnym uwzględnieniem potrzeb rynku. Będzie to istotnym celem zmiany europejskiego systemu normalizacji. Kolejnym istotnym celem będzie ustanowienie skuteczniejszego, sprawniejszego systemu, sprzyjającego włączeniu społecznemu. System normalizacji powinien pozwalać na szybkie przyjmowanie norm i ich dostosowywanie do nowych technologii, między innymi w dziedzinie technologii informatycznych i komunikacyjnych, na zapewnienie większego uczestnictwa MŚP i innych zainteresowanych podmiotów, oraz sprawić, by dostęp do norm i standardów mieli wszyscy zainteresowani użytkownicy.

Mówiąc bardziej ogólnie prawidłowe działanie jednolitego rynku usług jest podstawowym warunkiem wzrostu gospodarczego i zwiększania zatrudnienia w Europie. W latach 1998–

³² Zob. również projekt przewodni „Unia innowacji” – COM(2010) 546 i „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji” – COM(2010) 614 oraz „Europejska Agenda Cyfrowa” - COM(2010) 245.

2008 wzrost w gospodarce europejskiej kształtował się średnio na poziomie 2,1% rocznie, gdy tymczasem w sektorze usług odnotowano w tym czasie średnio roczny wzrost na poziomie 2,8%. Zatrudnienie w sektorze zwiększało się o 2% rocznie, w porównaniu z 1% dla całej gospodarki³³. Aby możliwe było zrealizowanie tych celów, najważniejszym zadaniem jest obecnie **pełne wdrożenie dyrektywy usługowej** przez wszystkie państwa członkowskie, w tym stworzenie punktów kompleksowej obsługi. Oprócz tego i zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z 24–25 marca 2011 r. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, przeprowadzi „**kontrole skuteczności**”, których celem będzie dokładne przeanalizowanie działania w praktyce wspólnotowych ram prawnych dotyczących niektórych sektorów o dużym potencjale, takich jak **usługi dla przedsiębiorstw, budownictwo i turystyka**. Komisja przeprowadzi pogłębione badania na temat ograniczeń w dziedzinie działalności, własności kapitału i formy prawnej oraz wymogów w zakresie ubezpieczeń, stanowiących przeszkody w lepszej integracji rynku usług³⁴. Na podstawie rezultatów tych różnych inicjatyw Komisja podejmie w roku 2012 decyzję o przeprowadzeniu kolejnych etapów. Konieczna będzie również analiza handlu i dystrybucji ze względu na ich ważną rolę we wzroście gospodarczym i tworzeniu miejsc pracy. Aby **walczyć z nieuczciwymi praktykami handlowymi w relacjach pomiędzy przedsiębiorstwami**, zostanie wprowadzona inicjatywa mająca na celu zidentyfikowanie charakteru i zasięgu problemów związanych z nieuczciwymi praktykami handlowymi pomiędzy przedsiębiorstwami w całym łańcuchu dostaw, sporządzenie spisu przepisów istniejących na poziomie państw członkowskich oraz analizę stopnia ich wprowadzenia, co pozwoli określić możliwe do zastosowania opcje. Celem będzie wyeliminowanie nieuczciwych praktyk, które zagrażają rentowności przedsiębiorstw, i stymulowanie konkurencyjności różnych operatorów łańcuchów dostaw w ramach skuteczniejszego i sprawiedliwszego jednolitego rynku handlu i dystrybucji, odpowiadając przy tym na oczekiwania konsumentów i producentów w odniesieniu do cen konkurencyjnych. Ze względu na ważną rolę **usług dla przedsiębiorstw** Komisja powoła grupę wysokiego szczebla w celu przeanalizowania obecnych nieprawidłowości na rynku.

Na koniec, bez uszczerbku dla uznawalności dyplomów, należy zbadać, jak zapewnić jakość usług edukacyjnych świadczonych w kontekście swobodnego przepływu usług w obliczu rozwoju zjawiska fransyzy w edukacji

2.6. Sieci

Działanie priorytetowe:

Przepisy dotyczące infrastruktury energetycznej i transportowej w celu określenia i wdrożenia projektów o znaczeniu ogólnoeuropejskim oraz zapewnienia interoperacyjności i intermodalności.

Sieci energetyczne, transportowe i komunikacji elektronicznej są kręgosłupem jednolitego rynku. Wydajna infrastruktura sprzyja szybkim swobodnym przepływom osób, towarów, energii i danych (przy przydzieleniu odpowiedniego widma radiowego). Skuteczna integracja gospodarcza zależy od integracji infrastruktury wydajnych sieci.

³³ Eurostat.

³⁴ Komunikat Komisji COM (2011) 20 - „Na drodze do lepiej funkcjonującego jednolitego rynku usług”.

Niezbędne jest wprowadzenie nowej, europejskiej polityki **infrastruktury energetycznej**³⁵ – pozwoli to na zmianę sposobu planowania i rozwijania sieci w UE. Należy znaleźć rozwiązania dla brakujących elementów sieci, a sieci muszą stać się bardziej inteligentne, aby poprawić przesył energii. Nowe przepisy powinny **ułatwiać budowanie jednolitej, inteligentnej sieci**, która będzie zwiększać bezpieczeństwo dostaw i polepszać integrację rynków, ale również skuteczność energetyczną i zużycie energii ze źródeł odnawialnych. Przyspieszenie i przejrzystość procedur udzielania pozwoleń jest niezbędne dla udanej integracji krajowych sieci energetycznych i zintegrowania ich w jedną sieć europejską. Konieczne jest podjęcie działań w tej dziedzinie w trybie pilnym, zważywszy na zaobserwowane terminy udzielania pozwoleń na nowe przedsięwzięcia (proces ten często trwa ponad 10 lat).

W dziedzinie transportu konieczna będzie realizacja działań zalecanych w białej księdze w zakresie polityki transportowej do roku 2050³⁶, mających na celu m.in. usunięcie przeszkód we wdrożeniu prawdziwego jednolitego rynku, obejmującego wszystkie rodzaje transportu i systemy krajowe, w tym inteligentne systemy transportu oraz w rozwijaniu sieci przewozu kabotażowego i nowoczesnego transportu multimodalnego. W szczególności zaś UE nie zawsze dysponuje dobrze połączonymi, interoperacyjnymi i efektywnymi transgranicznymi sieciami infrastruktury. Zmiana w 2011 r. wspólnych wytycznych dotyczących rozwoju sieci transeuropejskich ułatwi usuwanie największych zatorów, tworzenie brakujących odcinków i łączenie różnych środków transportu dzięki lepszej identyfikacji projektów i monitorowaniu decyzji. Nowe wytyczne określą zatem podstawową sieć strategicznej infrastruktury europejskiej łącząc wschodnią i zachodnią część Unii Europejskiej i urzeczywistniając w ten sposób europejską sieć mobilności i jednolitą europejską przestrzeń transportową.

Widmo radiowe również pełni ważną rolę w społeczeństwie cyfrowym, w szybkich usługach bezprzewodowych, w ożywieniu gospodarki i jej wzroście, w tworzeniu miejsc pracy wysokiej jakości i w długoterminowej konkurencyjności UE. Ze względu na duże znaczenie dostępności i efektywnego użytkowania widma radiowego w tworzeniu wewnętrznego rynku komunikacji elektronicznej jak i w odniesieniu do innych dziedzin polityki UE, Parlament i Rada Unii Europejskiej powinny przyjąć w najbliższej przyszłości wniosek dotyczący **decyzji w sprawie programu planowania strategicznego i harmonizacji użytkowania widma radiowego w Europie**.

2.7. Jednolity rynek cyfrowy

Działanie priorytetowe:

Przepisy zapewniające wzajemne uznawanie elektronicznej identyfikacji i uwierzytelniania w UE oraz zmiana dyrektywy w sprawie podpisów elektronicznych, mające na celu umożliwienie bezpiecznych, bezproblemowych kontaktów drogą elektroniczną pomiędzy przedsiębiorstwami, obywatelami i instytucjami publicznymi, co poprawi skuteczność służb i zamówień publicznych, świadczenia usług i handlu elektronicznego, również w zakresie transgranicznym.

³⁵ Zob. również komunikat „Priorytety w odniesieniu do infrastruktury energetycznej na 2020 i w dalszej perspektywie – plan działania na rzecz zintegrowanej europejskiej sieci energetycznej” COM(2010) 677 wersja ostateczna, wnioski ze szczytu europejskiego z dnia 4.2.2011, inicjatywa przewodnia „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – COM (2011) 21 i Plan na rzecz efektywności energetycznej z 2011 r. – COM (2011) 109.

³⁶ Zob. również inicjatywa przewodnia „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji” - COM (2010) 614.

Wzmocnienie zaufania do transakcji elektronicznych stanowi niezbędny warunek rozwoju cyfrowego rynku wewnętrznego, z którego będą mogli w pełni korzystać obywatele, przedsiębiorstwa i administracja publiczna. Najważniejszymi czynnikami dla osiągnięcia tego celu to cieszące się zaufaniem usługi elektroniczne świadczone w poszanowaniu życia prywatnego, zapewniające pewność prawną i bezpieczeństwo przekazywania informacji, funkcjonujące ponad granicami, uznane we wszystkich sektorach działalności, a jednocześnie proste w użytkowaniu, niepociągające za sobą dużych kosztów i ściśle kontrolowane przez strony transakcji.

W związku z tym Komisja proponuje nowe ramy prawne, które pozwolą zapewnić zaufanie do transakcji elektronicznych. Będzie to propozycja wprowadzenia **zmian do dyrektywy w sprawie podpisów elektronicznych**, polegająca na uproszczeniu koncepcji, uproszczeniu stosowania podpisu elektronicznego i usunięciu przeszkód w interoperacyjności. Chodzi również o zapewnienie **wzajemnego uznawania usług elektronicznej identyfikacji i uwierzytelnienia**. Proponowane przepisy obejmą również transgraniczne funkcjonowanie niektórych innych usług zaufania. Narzędzia proponowane w tym zakresie będą ogólne i nie będą związane z określonym sektorem działalności, np. w zakresie **tożsamości elektronicznej**. Proponowane przepisy będą traktować jednakowo wszystkie technologie i będą otwarte na wszystkie typy mediów komunikacyjnych, takie jak internet lub telefonia komórkowa.

Rozwój sektora cyfrowego jest jedną z najważniejszych dźwigni pobudzania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w UE we wszystkich swoich przejawach: przemysł technologii informatycznych i komunikacyjnych (których wartość dodana w gospodarce europejskiej wyniosła w 2007 r. około 600 mld euro³⁷), rosnąca liczba Europejczyków używających internetu regularnie lub nawet codziennie (w 2010 r. było to odpowiednio 65% i 53%³⁸), rynek szerokopasmowy, który w 2010 r.³⁹ znajdował się na pierwszym miejscu na świecie, rynek informacji sektora publicznego szacowany na 27 mld euro⁴⁰ - to tylko niektóre z przykładów. Inicjatywa przewodnia „Europejska Agenda Cyfrowa”⁴¹ to zespół działań mających doprowadzić do stworzenia jednolitego rynku cyfrowego.

Transmisja głosu i danych jest w coraz większym stopniu jedną z podstawowych usług dla wszystkich Europejczyków. Jeżeli chodzi o opłaty roamingowe, regulacje wprowadzone przez Unię od 2007 r. przyczyniły się wyraźnie do zmniejszenia kosztów rozmów telefonicznych i większej przejrzystości tych usług dla konsumenta. Ceny detaliczne usług przekazywania danych w roamingu są jednak nadal zdecydowanie zbyt wysokie i w związku z tym większość obywateli i znaczna część firm nie korzysta z tych usług poza granicami własnego kraju.

Rozwój jednolitego rynku cyfrowego jest utrudniony ze względu na brak zaufania konsumentów. Przyczyny tego braku zaufania dotyczą bezpieczeństwa płatności i

³⁷ „Europe’s Digital Competitiveness Report” - SEC(2010) 627.

³⁸ Eurostat.

³⁹ *Communications Committee Working Document – „Broadband Access in the EU: situation at 1 July 2010 r.”*

⁴⁰ Analiza "MEPSIR – Measuring European Public Sector Information Resources" (2006), HELM Group of Companies with Zenc, dla Komisji Europejskiej

⁴¹ COM(2010) 245.

przestrzegania praw konsumentów podczas transakcji transgranicznych⁴², w szczególności w zakresie bezpieczeństwa produktów i ich podrabiania⁴³. Ten brak zaufania i trudności z kupowaniem online w innych państwach członkowskich tłumaczą, dlaczego handel internetowy stanowi mniej niż 5% sprzedaży detalicznej, a jedynie 9% Europejczyków dokonywało kiedykolwiek zakupów w internecie w innym państwie członkowskim⁴⁴. Stawką jest stworzenie prawdziwego jednolitego rynku, do którego dostęp mieliby wszyscy obywatele UE, w tym również grupy najmniej uprzywilejowane społecznie lub zamieszkujące obszary odizolowane. W tym celu Komisja przedstawi plan działania na rzecz rozwoju **handlu elektronicznego**. Komunikat ten oceni stosowanie dyrektywy o handlu elektronicznym i przeanalizuje wyzwania, które należy podjąć: mikropłatności, bezpieczeństwo płatności internetowych, ochrona danych osobowych, walka ze zjawiskiem podrabiania, prawa autorskie, dostawy zamówionych towarów, odpowiedzialność wykonawców usług internetowych, spójność prawa europejskiego wpływająca na handel elektroniczny⁴⁵. Komisja zaproponuje również środki promowania rozwoju zintegrowanej przestrzeni dla kart płatniczych oraz innych innowacyjnych form płatności.

Należy usunąć wszelkie przypadki nierównego traktowania związanego z lokalizacją geograficzną, przede wszystkim w handlu internetowym. Komisja przedstawi **wytyczne**⁴⁶ mające na celu usunięcie nieuzasadnionego braku równego traktowania, w przypadku gdy jest to związane z narodowością lub miejscem zamieszkania, przede wszystkim w handlu internetowym.

Dyrektywa w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (tzw. dyrektywa PSI⁴⁷) wprowadziła podstawowe warunki ponownego użytkowania danych pochodzących z instytucji publicznych, które mogą wpływać na rozwój rynków danych i usług, jeżeli są one dostępne na zasadach przejrzystych i niedyskryminacyjnych⁴⁸. Dzięki wprowadzeniu zmian do dyrektywy informacje sektora publicznego będą mogły stać się ważnym źródłem możliwości i rozwoju dla wielu innowacyjnych sektorów.

2.8. Przedsiębiorczość społeczna

Działanie priorytetowe:

Przepisy tworzące unijne ramy prawne sprzyjające rozwojowi etycznych funduszy inwestycyjnych, które wzmocnią skutki inicjatyw krajowych, otwierając dla tych funduszy potencjał jednolitego rynku (dostęp do możliwości inwestowania i inwestorów we wszystkich państwach członkowskich).

⁴² Flash Eurobarometer Nr 299 – Cross-border trade and consumer protection, wrzesień 2010, sprawozdanie analityczne, s. 30.

⁴³ Zob. również: konkluzja komunikatu w sprawie transgranicznego elektronicznego handlu konsumenckiego w UE - COM (2009) 557;
http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/COM_2009_0557_4_fr.pdf

⁴⁴ 5th Consumer Scoreboard -
http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/5th_edition_scoreboard_en.pdf

⁴⁵ Inicjatywa dotycząca europejskiego prawa umów jest jednym z działań, jakich podjęcie planuje się w celu zmniejszenia ustawowych barier dla handlu elektronicznego.

⁴⁶ Zgodnie z artykułem 20 dyrektywy usługowej.

⁴⁷ 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z 17 listopada 2003 r.

⁴⁸ Tytułem przykładu, mapy i trasy dostępne online lub poprzez GPS nie byłyby tak zaawansowane technicznie, gdyby dyrektywa PSI nie otwierała dostępu do informacji sektora publicznego.

Rynek wewnętrzny jest oparty na „silnie konkurencyjnej społecznej gospodarce rynkowej”, która odzwierciedla wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, bardziej sprawiedliwy pod względem społecznym i bardziej zrównoważony pod względem ochrony środowiska. Rozwijane są nowe modele gospodarcze, w których kwestie społeczne są ważniejsze od samego zysku finansowego. Ta tendencja musi stać się również częścią jednolitego rynku. Chodzi o zapewnienie równych warunków konkurencji, wspieranie działań sprzyjających większej równości w gospodarce i uczestniczenie w walce przeciwko wyłączeniu. Należy w tym celu wykorzystać doskonałą dźwignię finansową, jaką jest europejski sektor zarządzania aktywami (7000 mld euro w 2009 r.), aby pobudzać rozwój przedsiębiorstw, które zamierzają realizować cele polegające nie tylko na osiąganiu zysków finansowych, ale również na działaniu w interesie ogółu, rozwoju społecznego, działaniu stawiającym wysoko kwestie etyczne lub ochronę środowiska. Aby zapewnić równe dla wszystkich zasady, Komisja przedstawi wniosek ustawodawczy w sprawie przejrzystości danych dotyczących przestrzegania norm społecznych i ochrony środowiska, przekazywanych przez przedsiębiorstwa ze wszystkich sektorów.

Aby móc rozwijać się i realizować swoje cele, sektor gospodarki społecznej na rynku wewnętrznym musi mieć dostęp do form organizacji o szczególnym statusie prawnym. Sektor **spółdzielczy**, na przykład, rozwija się znakomicie⁴⁹, ale należy przeanalizować jego niewielkie zainteresowanie statutem spółdzielni europejskiej. **Towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych** działają w najważniejszych dla obywateli sektorach (opieka zdrowotna, banki, ubezpieczenia itd.), ale rzadko oferują swoje usługi w kilku państwach członkowskich. Stanowią one jednak 25% rynku ubezpieczeniowego i 70% całkowitej liczby firm w sektorze, w związku z czym nie można lekceważyć ich znaczenia na jednolitym rynku. **Fundacje** mają duży udział w finansowaniu innowacyjnych działań pożytku publicznego. Spotykają się jednak z przeszkodami w przypadku planów stworzenia oddziałów w innych państwach członkowskich lub inwestowania środków za granicą. Aby rozwiązać te problemy, Komisja przedstawi wniosek dotyczący rozporządzenia o statucie fundacji europejskiej.

Niektóre przedsiębiorstwa prowadzą działalność na rzecz walki z wyłączeniem, nie rezygnując jednak z realizowania zysków. Są to często firmy bardzo małe, działające na lokalną skalę, niektóre z nich mają jednak duży potencjał rozwoju i tworzenia miejsc pracy⁵⁰. Odpowiednie narzędzia prawne⁵¹ muszą zapewnić, by jednolity rynek był ich terenem rozwoju lub nawet horyzontem wzrostu zamiast ograniczać ich działalność wyłącznie do terytoriów poszczególnych krajów.

W ramach europejskiej platformy współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym⁵² Komisja będzie wspierać rozwój gospodarki społecznej jako narzędzia aktywnego włączenia społecznego, tworząc w 2011 r. projekt „**Inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości społecznej**” i ułatwiając dostęp do programów pomocowych Unii, które mają w tej dziedzinie zastosowanie.

⁴⁹ Spółdzielnie obejmują ponad 4,8 mln miejsc pracy.

⁵⁰ Szacuje się, że liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwach społecznych i sektorze usługowym wynosi 7 mln, co stanowi 4% stopy zatrudnienia w Europie.

⁵¹ Regulacja rynku zamówień publicznych, stosunki pomiędzy przedsiębiorstwami, m.in. w sektorze handlu i dystrybucji (B to B), dostęp finansowania (kredyty bankowe, dedykowane fundusze inwestycyjne, rozwiązania dla oszczędności prywatnych takie jak inicjatywy typu Big Society Bank (Wielka Brytania)).

⁵² COM(2010) 758.

Komisja wyda również w 2011 r. komunikat w sprawie odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw (RSE). Przedstawiona w nim koncepcja, bardziej ogólna niż przedsiębiorczość społeczna, ma zachęcać wszystkie przedsiębiorstwa do realizacji w swojej zwykłej działalności zadań na cele społeczne lub na rzecz ochrony środowiska.

2.9. Podatki

Działanie priorytetowe:

Wprowadzenie zmian do dyrektywy w sprawie opodatkowania energii w celu zapewnienia spójności traktowania różnych źródeł energii, aby ustanowić lepsze zasady oceny wartości energetycznej produktów, jak również ilości wydzielanego przez nie dwutlenku węgla.

Przepisy podatkowe UE nie odpowiadają już rzeczywistości jednolitego rynku XXI wieku ani wyzwaniom zrównoważonego rozwoju. Nie zapewniają równego traktowania konsumentów końcowych na rynku wewnętrznym, nie wspierają też wystarczająco najbardziej oszczędnych praktyk energetycznych ani tych, które chronią środowisko. System podatkowy powinien skłaniać dziś do lepszego użytkowania zasobów energetycznych, stawiając źródła czystej energii na pierwszym miejscu.

Ponadto przedsiębiorstwa mające wiele oddziałów w Unii muszą kumulować deklaracje podatkowe i mieć do czynienia z różnymi instytucjami podatkowymi. Poprzez projekt ustanowienia **wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB)** Komisja pragnie ujednolicić zasady obliczania przychodu objętego opodatkowaniem, aby przedsiębiorstwa objęte były takimi samymi przepisami niezależnie od państwa członkowskiego, w którym płacą podatki⁵³. Ustanowienie jednego punktu podatkowego ułatwi kontakty pomiędzy przedsiębiorstwami a organami podatkowymi i kierującymi współpracą administracyjną pomiędzy organami podatkowymi państw członkowskich. Co roku dzięki CCCTB przedsiębiorstwa Unii zaoszczędzą 700 mln euro (koszty dostosowywania się do przepisów) i 1,3 mld dzięki konsolidacji. Ponadto przedsiębiorstwa pragnące rozwijać się za granicą zaoszczędzą około 1 mld euro. Wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania osób prawnych została określona w strategii rocznego wzrostu jako jeden z tych środków sprzyjających wzrostowi, którym należy nadać pierwszeństwo, aby zostały wprowadzone przed końcem 2012. W tym zakresie konieczne będzie pełne zaangażowanie Parlamentu i Rady Unii Europejskiej, aby można było odpowiedzieć na duże oczekiwania firm w zakresie uproszczenia ich otoczenia regulacyjnego.

System podatku VAT musi również zostać zmieniony. Konieczne jest bowiem wprowadzenie ostatecznego systemu podatkowego mającego zastosowanie przede wszystkim do transakcji transgranicznych oraz przepisów dotyczących opodatkowania w celu zmniejszenia szczególnych obciążeń administracyjnych związanych z tymi transakcjami i stworzenia zabezpieczeń dla całego łańcucha sprzedaży, m.in. dla MŚP. Komisja ma zamiar określić przed końcem roku 2011 elementy strategii w zakresie podatku VAT, które stanowią będą podstawy inicjatyw ustawodawczych. Te ostatnie będą analizowane w ramach następnego etapu wzmocnienia jednolitego rynku po roku 2012.

Transgraniczne przeszkody podatkowe stanowią duże utrudnienie dla **obywateli**. Należy koniecznie znaleźć dla nich rozwiązanie. Komunikat Komisji w sprawie eliminowania transgranicznych przeszkód podatkowych dla obywateli Unii⁵⁴ przedstawia najważniejsze problemy, w szczególności takie jak podwójne opodatkowanie, dyskryminacja podatkowa

⁵³ Szacuje się, że ustanowienie wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych doprowadzi do zmniejszenia kosztów administracyjnych MŚP związanych z opłatami podatkowymi na poziomie 67%.

⁵⁴ COM(2010) 769.

oraz utrudniony dostęp do informacji i administracji podatkowej innych państw członkowskich. Komisja ogłosiła działania, które zostaną podjęte w celu rozwiązania określonych problemów. Możliwe rozwiązania zawierają w szczególności wiążący mechanizm rozwiązywania sporów w zakresie podwójnego opodatkowania, tworzenie punktów do kontaktów z administracją oraz postępowanie podatkowe w zakresie dziedziczenia transgranicznego.

2.10. Spójność społeczna

Działanie priorytetowe:

Przepisy mające na celu udoskonalenie i wzmocnienie transpozycji, stosowania i przestrzegania w praktyce dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników⁵⁵, obejmującej środki mające na celu zapobieganie nadużyciom i łamaniu obowiązujących przepisów oraz karanie takiego postępowania, a także przepisy mające na celu wyjaśnienie wykonywania swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług w kontekście podstawowych praw socjalnych.

W społecznej gospodarce rynkowej rynek usług europejskich ma zapewnić, bez zrównywania do dołu, by przedsiębiorstwa mogły świadczyć usługi łatwiej w całej Unii Europejskiej, m.in. poprzez delegowanie pracowników, przy zapewnieniu większej ilości lepszej jakości miejsc pracy oraz wysokiego poziomu ochrony pracowników i ich praw socjalnych.

W związku z tym stosowanie przepisów prawnych dotyczących delegowania pracowników powinno być udoskonalone tak, aby ułatwić przepływ informacji pomiędzy przedsiębiorstwami i władzami państw członkowskich, wzmocnić nadzór i pozwolić na zwalczanie nadużyć, w szczególności w dziedzinie praw pracowniczych.

Należy w sposób właściwy uwzględnić w ustawodawstwie dotyczącym jednolitego rynku artykuły 8 i 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która ma obecnie tę samą wartość prawną co Traktat. Komisja proponuje przepisy przekrojowe pozwalające wyjaśnić wykonywanie swobody przedsiębiorczości i wykonywania usług w kontekście podstawowych praw socjalnych, w tym prawa do działań zbiorowych zgodnie z ustawodawstwem i praktykami krajowymi oraz w poszanowaniu prawa Unii Europejskiej⁵⁶.

W szerszym kontekście, w projekcie integracji europejskiej spójność społeczna i terytorialna Unii zajmują centralne miejsce. W ten sposób podkreśla się, że same kwestie rynkowe nie mogą zapewnić odpowiedniego rozwiązania dla wszystkich potrzeb zbiorowych. Usługi o ogólnym znaczeniu gospodarczym (UOZG) stanowią ważny element europejskiego modelu społecznego, czyli gospodarki charakteryzującej się jednocześnie wysokim stopniem konkurencyjności oraz włączenia społecznego.

Unia Europejska podkreśla, w szczególności w art. 14 TFUE i w protokole 26 załączonym do Traktatu, ważność usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym dla promowania spójności społecznej i terytorialnej Unii oraz państw członkowskich, jak również kluczową

⁵⁵ Zob. inicjatywa przewodnia „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – COM (2010) 682.

⁵⁶ Inicjatywa mogłaby zainspirować się rozwiązaniami zawartymi w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 2679/98 z dnia 7 grudnia 1998 w sprawie funkcjonowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do swobodnego przepływu towarów pomiędzy państwami członkowskimi.

rolę oraz dużą swobodę uznania władz krajowych, regionalnych i lokalnych w dostarczaniu, egzekwowaniu i organizowaniu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w sposób jak najbardziej odpowiadający potrzebom użytkowników, zgodnie z zasadą pomocniczości.

W dziedzinie zamówień publicznych Komisja podjęła prace nad uproszczeniem powiązań między przepisami regulującymi pomoc państwa a przepisami dotyczącymi rynku zamówień publicznych oraz usług wewnątrzzakładowych.

Ponadto, do wyłącznej kompetencji Komisji, zgodnie z art. 106 TFUE, należy czuwanie nad tym, aby tryb wykonywania i finansowania usług realizowanych w ogólnym interesie gospodarczym był zgodny z zasadami i postanowieniami Traktatu w zakresie konkurencji. Przedstawiono również refleksję na temat kolejnej zmiany pakietu środków dotyczących pomocy państwa dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (zwaną również „pakietem post-Altmark”)⁵⁷. Przyszła reforma będzie miała podwójny cel: wyjaśnienie oraz podejście zróżnicowane i współmierne. Komisja przewiduje również, jeśli będzie to konieczne, zdefiniowanie licznych pojęć kluczowych. Z drugiej strony przewiduje zapewnienie stopnia dogłębności analizy pomocy państwa odpowiedniego do natury dostarczanych usług i ich rozmiaru.

W ramach komunikatu, który ma zostać przyjęty do końca 2011 r., Komisja przedstawi działania zmierzające do zagwarantowania, że usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym, zyskają ramy pozwalające im na wypełnianie ich misji.

W komunikacie Komisja oceni również działania konieczne do zagwarantowania, w powiązaniu z art. 14 i protokołem 26, wszystkim obywatelom dostępu, po rozsądnej cenie, do usług o zasadniczym znaczeniu dla ich życia codziennego oraz ich włączenia się w życie gospodarcze i społeczne, przy uwzględnieniu kluczowej roli państw członkowskich w dostarczaniu, świadczeniu i organizowaniu tego rodzaju usług. Konieczne będzie tu uwzględnienie ewolucyjnego charakteru potrzeb Europejczyków.

Komisja zwraca uwagę, że nie wszyscy obywatele mają możliwość czynnego udziału w jednolitym rynku. Na przykład nie jest zagwarantowany powszechny dostęp do podstawowych usług bankowych, który stał się niezbędnym warunkiem uczestniczenia w życiu gospodarczym i społecznym. Komisja proponuje w związku z tym podjęcie inicjatywy w zakresie zapewnienia dostępu do zwykłego rachunku rozliczeniowego po rozsądnej cenie wszystkim obywatelom, niezależnie od ich miejsca zamieszkania w UE.

2.11. Otoczenie regulacyjne przedsiębiorstw

Działanie priorytetowe:

Uproszczenie dyrektyw dotyczących standardów rachunkowości w zakresie obowiązku udzielania informacji finansowych i zmniejszenie obciążeń formalnościami administracyjnymi, przede wszystkim tych, które dotyczą MŚP.

⁵⁷

Komunikat Komisji z dnia 23 marca 2011, „Reforma zasad UE dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym” – COM(2011)146.

W swoich konkluzjach z 24–25 marca 2011 r. Rada Europejska podkreśliła konieczność zmniejszenia ograniczeń regulacyjnych, w szczególności dotyczących MŚP, na poziomie Unii Europejskiej oraz poziomie krajowym, z czego Komisja przedstawi sprawozdanie Radzie Europejskiej⁵⁸. Zasięg korzyści wiążących się z jednolitym rynkiem zależy od łatwości, z jaką osoby, usługi i kapitał mogą swobodnie przepływać z jednego państwa członkowskiego do drugiego. Celem polityki jednolitego rynku jest ułatwienie tych przepływów nie tylko poprzez zniesienie barier, ale również poprzez utworzenie ram prawnych do minimum ograniczających obciążenie administracyjne.

Głównym celem projektu wprowadzenia zmian do dyrektyw dotyczących standardów rachunkowości jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z obowiązkami księgowymi, którym podlegają mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa będące spółkami akcyjnymi lub spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością. Potencjalne oszczędności wiążące się z tym projektem sięgają 1,5 mld euro rocznie w odniesieniu do 1,1 mln małych przedsiębiorstw i 5,2 mld euro rocznie w odniesieniu do 5,9 mln mikroprzedsiębiorstw⁵⁹. Oszczędności wynikałyby przede wszystkim z ograniczenia obowiązków związanych ze sprawozdawczością finansową nakładanych na mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa. Oprócz uproszczenia tych przepisów zmiany wprowadzone w dyrektywach mają również doprowadzić do większej jasności i porównywalności w całej UE sytuacji finansowej małych i dużych firm. Ponadto wniosek Komisji dotyczący zwolnienia mikroprzedsiębiorstw z obowiązku stosowania przepisów dyrektyw dotyczących rachunkowości ma być przyjęty przez Radę i Parlament.

Wprowadzenie ujednoliconych przepisów unijnych oznacza zastąpienie 27 systemów krajowych i stanowi samo w sobie zmniejszenie obciążeń biurokratycznych. Podejmuje się również starania w celu jeszcze większego zmniejszenia tych obciążeń, związanych z przepisami unijnymi⁶⁰. W tym celu Komisja przedstawiła wniosek w sprawie **statutu europejskich spółek prywatnych**, która nadal jest omawiany przez Radę Unii Europejskiej. Rada ma dać dla tego wniosku zielone światło.

Aby ułatwić działalność MŚP, Komisja przyjęła program „**Small Business Act**”⁶¹. Wprowadza on zasadę „Think Small First” w całej polityce unijnej i obejmuje wachlarz konkretnych środków mających na celu wzmocnienie konkurencyjności MŚP na jednolitym rynku.

Konieczne jest ustanowienie **dobrowolnego instrumentu europejskiego prawa umów**, ułatwiającego transakcje transgraniczne w obrębie jednolitego rynku. Należy również zastanowić się nad przyjęciem rozporządzenia dotyczącego ułatwienia **transgranicznej egzekucji wierzytelności**. Uprościłoby to jeszcze bardziej obowiązujące obecnie zasady na korzyść obywateli i firm domagających się większego bezpieczeństwa prawnego w tej dziedzinie.

⁵⁸ Konkluzje Rady Europejskiej z 24-25 marca, EUCO 10/11 z 25 marca, § 7.

⁵⁹ Liczby te oszacowano na podstawie badania wykonanego przez *Center of Strategy & Evaluation Services* (CSSES) w październiku 2010 r. oraz sprawozdania dotyczącego projektu Unii Europejskiej w sprawie pomiarów referencyjnych i obniżenia kosztów administracyjnych, wykonanego przez Capgemini, Deloitte i Ramboll, w lutym 2009 r.

⁶⁰ Zob. również Strategia w zakresie uproszczenia otoczenia regulacyjnego- COM(2005) 535.

⁶¹ Zob. również „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji” – COM (2010) 614.

2.12. Rynek zamówień publicznych

Działanie priorytetowe:

Zmiana i unowocześnienie przepisów dotyczących zamówień publicznych w celu zapewnienia w tym zakresie zrównoważonej polityki, wspierającej zapotrzebowanie na towary, usługi i działania zgodne z zasadami ochrony środowiska, odpowiedzialne pod względem społecznym i innowacyjne. Zmiana ta musi również doprowadzić do powstania prostszych i bardziej elastycznych procedur udzielania zamówień przez instytucje zamawiające i zapewnić łatwiejszy dostęp przedsiębiorstw, głównie MŚP⁶², do zamówień.

Władze publiczne wydają około 18% PKB UE na towary, usługi i roboty. Ustawodawstwo europejskie i krajowe zapewniło uczciwą konkurencję na rynku zamówień publicznych, dzięki czemu obywatele UE mogą otrzymać lepszą jakość w korzystniejszej cenie.

W odniesieniu do różnorodnych dóbr, usług i robót stanowiących przedmiot przetargów zamówienia publiczne dają możliwość zwiększenia zapotrzebowania na dobra, usługi i roboty zgodne z zasadami ochrony środowiska, odpowiedzialne społecznie i innowacyjne. Innymi słowy, zamówienia publiczne mogą być narzędziem pobudzania rozwoju rynku wewnętrznego o cechach bardziej ekologicznych, prospołecznych i innowacyjnych. Należy również zbadać, w jaki sposób można uprościć i uelastyczyć procedury, aby zwiększyć skuteczność zamówień publicznych. Jednocześnie takie uproszczenie nie powinno prowadzić do ograniczania dostępu do zamówień na poziomie europejskim. Wręcz przeciwnie, dostęp do rynków musi stać się jeszcze łatwiejszy, w szczególności dla MŚP i handlu transgranicznego, w tym w zakresie zamówień dokonywanych wspólnie przez różne podmioty zamawiające. Procent umów w sprawie zamówień publicznych zawieranych z przedsiębiorstwami innego państwa członkowskiego jest bowiem nadal stosunkowo niski, w szczególności w porównaniu ze wskaźnikiem penetracji rynków zamówień niepublicznych.

Koncesje na usługi odgrywają ważną rolę gospodarczą⁶³ i stanowią większość partnerstw publiczno-prywatnych. Odpowiednie ramy prawne zapewnią tym partnerstwom większe bezpieczeństwo prawne.

Otwarcie rynku zamówień publicznych na konkurencję zapewnia korzyści na poziomie światowym i unijnym. Aby zapewnić, że to otwarcie odbywa się w duchu wzajemnych korzyści i że jego celem jest dawanie przedsiębiorstwom europejskim i z innych krajów równych możliwości i gwarantowanie uczciwej konkurencji, Unia musi przyjąć przepisy w sprawie dostępu firm z państw trzecich do europejskiego rynku zamówień publicznych, co pozwoli na zbilansowanie zobowiązań na poziomie europejskim.

3. PODSTAWY SUKCESU, WZMOCNIENIE ZARZĄDZANIA JEDNOLITYM RYNKIEM

Aby proponowane działania przyniosły spodziewane wyniki w zakresie wzrostu gospodarczego i zwiększenia zatrudnienia, konieczne jest spełnienie warunków rozwoju i skutecznego wdrażania tych działań. Są to cztery następujące warunki: (1) skuteczniejszy dialog ze społeczeństwem obywatelskim; (2) bliska współpraca z różnymi podmiotami; (3)

⁶² Zob. również inicjatywy przewodnie „Unia innowacji” - COM (2010) 546 i „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji” – COM (2010) 614.

⁶³ Wg ostrożnych szacunków było to co najmniej 138 mld euro w latach 2000-2006.

skuteczne udostępnianie informacji obywatelom i przedsiębiorstwom; (4) sprawniejszy nadzór nad stosowaniem zasad jednolitego rynku.

Angażowanie społeczeństwa obywatelskiego i wspieranie kultury oceny

Podczas konsultacji publicznych wyraźnie widać było, że **społeczeństwo obywatelskie pragnie być mocniej zaangażowane w rozwój jednolitego rynku** niż miało to miejsce w przeszłości⁶⁴. Zdecydowanym działaniem w tym kierunku będzie regularne publikowanie przez Komisję wykazu 20 najważniejszych oczekiwań obywateli i przedsiębiorstw w odniesieniu do jednolitego rynku, opartych na ich konkretnych doświadczeniach. Wykaz ten będzie prawdziwym **barometrem działania jednolitego rynku**, który Komisja podda pod dyskusję na **forum jednolitego rynku**. Spotykać się na nim będą regularnie podmioty działające na tym rynku: przedsiębiorstwa, partnerzy społeczni, organizacje pozarządowe i przedstawicielskie obywateli, różne instytucje władzy publicznej i parlamenty. Forum przyglądać się będzie jednolitemu rynkowi, m.in. transpozycji i stosowaniu dyrektyw. Służyć będzie również wymianie doświadczeń w zakresie najlepszych praktyk. Przyczyni się do rozwijania kultury oceny polityki i w związku z tym weźmie znaczący udział w monitorowaniu realizacji Aktu o jednolitym rynku oraz pomoże w oszacowaniu jego skutków w terenie. Prace Rzecznika Praw Obywatelskich również przyczynią się do tej oceny. Aby ułatwić realizację tego zadania, Komisja będzie stosować ustalony zespół wskaźników, które przedstawione są w załączniku 2.

Rola **partnerów społecznych** również musi zostać wzmocniona poprzez zaoferowanie im możliwości zaprezentowania swoich poglądów dotyczących kwestii dotyczących spójności gospodarczej i społecznej

Budowanie partnerstw i zachęcanie do współpracy

Konieczność wzmacniania i pogłębiania **współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami jednolitego rynku**, w szczególności pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją, podkreślana była przez władze samorządowe, które pokazały wyraźnie, że chcą brać w pełni udział w rozwoju strategii jednolitego rynku. Udział ten będzie polegał na ich szerokim zaangażowaniu w konsultacje dotyczące konkretnych propozycji Komisji oraz na wzmacnianiu udostępnionych środków, mających ułatwiać i wspierać współpracę pomiędzy krajowymi administracjami publicznymi zajmującymi się podejmowaniem decyzji, tj. często właśnie organami władzy samorządowej. **W tym celu pogłębione zostanie bezpieczeństwo prawne Systemu Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym (IMI), użytkowanego już przez 6000 instytucji publicznych.** Stosowanie tego systemu powinno być traktowane w przyszłych wnioskach Komisji jako priorytetowe narzędzie współpracy na rzecz wprowadzania w życie zasad jednolitego rynku. W celu ułatwienia wymiany informacji pomiędzy administracjami, należy rozwijać technologiczne możliwości tłumaczenia automatycznego.

Lepsze informowanie na rzecz sprawniejszego wprowadzania w życie zasad rynku wewnętrznego

⁶⁴ Konsultacje i dialog ze społeczeństwem obywatelskim były tematem uważanym za najważniejszy spośród 50 działań Aktu o rynku jednolitym w największej liczbie odpowiedzi udzielonych online (312 na 740)

Jednolity rynek mógłby również przyczynić się bardziej do rozwoju gospodarczego, jeżeli cały porządek prawny (w szczególności obowiązujące ustawodawstwo europejskie) zostałby wdrożony przez wszystkie państwa członkowskie i **mogliby korzystać z niego w pełni obywatele i przedsiębiorstwa**, którzy jako pierwsi będą mogli zadbać o przestrzeganie swoich praw. W tym celu muszą jednak znać swoje prawa, by móc je egzekwować i szukać pomocy w przypadku, gdy prawa te nie są przestrzegane. Dlatego właśnie Komisja będzie wzmacniać swój portal informacyjny Twoja Europa, we współpracy z państwami członkowskimi, tak aby stał się wyjątkowym miejscem informacji i wsparcia zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym. Konieczna jest również poprawa warunków szybkiego tworzenia konkretnych rozwiązań niewiązanych się z ponoszeniem kosztów przez obywateli i przedsiębiorstwa, których prawa nie są w pełni przestrzegane. Chodzi tu o zaufanie do jednolitego rynku, a zatem o to, by wszyscy pragnęli znaleźć na nim miejsce dla siebie. W tym celu **Komisja i państwa członkowskie wzmocnią sieć SOLVIT łączącą krajowe instytucje publiczne.**

Identyczne zasady działania, stosowane w jednolity sposób

Jeżeli stosowanie alternatywnych rozwiązań ma mieć charakter systematyczny⁶⁵, w przypadku gdy nadal występują trudności, wynikające m.in. z bardziej strukturalnych problemów wywodzących się z ustawodawstwa krajowego, Komisja musi uciekać się do metod działania, o których mowa w art. 258 TFUE. Podczas konsultacji strony biorące w niej udział podkreśliły, że należy bezwzględnie **zapewnić wszystkim równość zasad** działania na jednolitym rynku i wskazały na wiele sytuacji w których blokowano określone działania. Komisja podejmie więc w tej kwestii bardziej zdecydowane kroki. Zwróci się do państw członkowskich o poprawę sytuacji w zakresie transpozycji prawa i dostosowania ich ustawodawstw krajowych, w czym pomogą wyrażone liczbowo cele, które trzeba będzie realizować. Dzięki tej polityce już udało się zmniejszyć zaległości w transpozycji prawa do 1%, wciąż jednak konieczne są dalsze działania w tej dziedzinie. Odpowiednie i pełne stosowanie przepisów dotyczących jednolitego rynku przez wszystkie państwa członkowskie wymaga, do roku 2012, jak zażądał tego Parlament Europejski, m.in.: (i) zgłaszania przez państwa członkowskie tabel zgodności przeznaczonych do opublikowania; (ii) ustalania celów liczbowych, ograniczających deficyt transpozycyjny i deficyt w dostosowywaniu prawa krajowego odpowiednio do 0,5%⁶⁶ (transpozycja) i do 0,5%⁶⁷ (dostosowanie prawa krajowego); (iii) skuteczniejsze zastosowanie postępowań w sprawie naruszenia prawa wspólnotowego poprzez cele wyrażone w liczbach dotyczące etapów postępowania.

Komisja będzie mogła wreszcie zaproponować wprowadzenie narzędzia wzajemnej oceny w przypadku, gdy dyrektywa objęta transpozycją dotyczyć będzie wyjątkowego, ważnego sektora, na temat którego ustawodawstwo krajowe wypowiada się bardzo obszernie.

Reguły gry na poziomie globalnym

Powodzenie rynku wewnętrznego oraz przedsiębiorstw europejskich na konkurencyjnym rynku światowym zależy od zdolności Unii Europejskiej do zagwarantowania spójności i komplementarności jej polityk wewnętrznych i zewnętrznych. W tym celu Komisja kontynuować będzie swoją politykę promocji konwergencji prawnej oraz będzie walczyć o jak najszerze przyjęcie norm międzynarodowych. Będzie negocjowała porozumienia handlowe, kładąc nacisk nie tylko na dostęp do rynków, ale również na konwergencję prawną. Szczególną uwagę należy zwrócić na kraje przystępujące do Unii Europejskiej, mające przyjąć dorobek prawny UE, jak również na kraje sąsiednie i strategicznych partnerów Unii, w celu promocji integracji gospodarczej i usprawnienia wzajemnego dostępu do rynku oraz zbliżenia przepisów, zwłaszcza na podstawie rozszerzonych porozumień na temat wolnego handlu.

⁶⁵ System EU Pilot, funkcjonujący na linii Komisja – część państw członkowskich, jest skutecznym środkiem próby rozpatrywania sporów przed podjęciem postępowania w sprawie naruszenia przepisów. Wykorzystywany jest regularnie przez Komisję, która chce rozszerzyć go na wszystkie państwa członkowskie.

⁶⁶ W 2010 r. średni deficyt wyniósł 0,9%, a w jednej czwartej państw członkowskich zaledwie 0,5%.

⁶⁷ W 2010 r. średni deficyt wyniósł 0,7%.

4. KOLEJNE KROKI I PODSUMOWANIE

Określenie priorytetowych kierunków działania, na których należy skoncentrować się w ciągu najbliższych 18 miesięcy nie zwalnia nas z obowiązku nakreślenia, na czym będzie polegał kolejny etap strategii po roku 2012. Jednolitemu rynkowi należy nadać nowy kierunek i większą dynamikę, aby mógł spełniać założenia strategii „Europa 2020”, która stanowi nadrzędny cel na przestrzeni najbliższych 10 lat. Jednolity rynek powinien przyczynić się do realizacji celów zrównoważonego, skuteczniejszego użytkowania zasobów, do powstawania innowacyjnych rozwiązań, do zwiększania włączenia społecznego oraz spójności terytorialnej, a także do rozwoju strategii na rzecz zatrudnienia.

Do końca 2012 r. konieczne będzie nadanie rozpędu nowemu etapowi polityki na rzecz rozwoju jednolitego rynku. Rozważania w tej kwestii będą oparte na szeroko zakrojonych badaniach gospodarki. Ich wyniki powinny umożliwić określenie nisz, w których istnieje niewykorzystany potencjał rozwojowy, oraz wyłonić w razie potrzeby nowe dźwignie rozwoju gospodarczego. Komisja zadba ponadto o organizację konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim i wszystkimi podmiotami jednolitego rynku poprzez wykorzystanie nowych narzędzi zarządzania.

Obywatele i przedsiębiorstwa będą mogły w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez jednolity rynek tylko pod warunkiem, że **Akt o jednolitym rynku i związane z nim działania priorytetowe zostaną wdrożone szybko i na szeroką skalę**. Ten program działania jest ważnym wkładem w starania na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarki europejskiej i dlatego właśnie powinien mieć charakter ściśle priorytetowy. Będzie to wymagało mobilizacji wszystkich instytucji unijnych, państw członkowskich i innych zainteresowanych stron.

W związku z tym Komisja:

- wzywa Parlament Europejski, Radę Europejską, Radę, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów do wsparcia Aktu o jednolitym rynku;
- wzywa Radę Europejską do wsparcia dwunastu działań priorytetowych ustanowionych przez Akt o jednolitym rynku oraz do ich szybkiego wprowadzania w życie;
- zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o nadanie w pracach ustawodawczych najwyższego priorytetu najważniejszym działaniom, o których mowa w Akcie o jednolitym rynku, oraz o porozumienie się w sprawie ich szybkiego przyjęcia, najpóźniej do końca roku 2012;
- będzie składać sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Europejskiej oraz Radzie w zakresie postępów we wdrażaniu Aktu o jednolitym rynku i zawartych w nim działań priorytetowych w ramach europejskiego okresu oceny, w celu ich omówienia podczas wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej;
- będzie współpracować z państwami członkowskimi, aby ułatwić jak najszybsze wprowadzenie w życie Aktu o jednolitym rynku i jego działań priorytetowych;
- wzywa władze krajowe, regionalne i lokalne w państwach członkowskich do zapewniania realizacji i przestrzegania zasad jednolitego rynku;

- zachęca wszystkie podmioty zainteresowane, członków Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych, przedstawicieli władz krajowych, regionalnych i lokalnych, jak również wszystkich innych uczestników rynku do wzięcia czynnego udziału w „dniu jednolitego rynku”, podczas którego będą omawiane zrealizowane działania i przyszłe zadania na poziomie krajowym i unijnym, m.in. w ramach forum dla wspólnego rynku.

Załącznik 1: Tabela działań priorytetowych

	<u>Działanie priorytetowe</u>	<u>Dźwignia</u>	<u>Propozycja Komisji</u>
1	<i>Przepisy, które mają ułatwić funduszom podwyższonego ryzyka z państw członkowskich inwestowanie w dowolnym innym państwie członkowskim, bez żadnych przeszkód czy konieczności spełnienia dodatkowych wymagań</i>	Dostęp MŚP do finansowania	IV kwartał 2011 r.
2	<i>Modernizacja przepisów dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych</i>	Mobilność obywateli	IV kwartał 2011 r.
3	<i>Przepisy wprowadzające jednolity system ochrony patentowej dla jak największej liczby państw członkowskich i jednolity system rozstrzygania sporów, tak aby pierwsze patenty objęte taką ochroną mogły zacząć być wydawane w 2013 r.</i>	Prawa własności intelektualnej	II kwartał 2011 r.
4	<i>Regulacje w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów. To działanie obejmie również handel internetowy.</i>	Konsumenci jako podmioty jednolitego rynku	IV kwartał 2011 r.
5	<i>Zmiany przepisów o europejskim systemie normalizacji w celu rozszerzenia go na usługi i zapewnienia, by procedury normalizacyjne były skuteczniejsze, sprawniejsze i zapewniały włączenie społeczne</i>	Usługi	II kwartał 2011 r.
6	<i>Przepisy dotyczące infrastruktury energetycznej i transportowej w celu określenia i wdrożenia projektów o znaczeniu ogólnoeuropejskim oraz zapewnienia interoperacyjności i intermodalności.</i>	Sieci	IV kwartał 2011 r. III kwartał 2011 r.
7	<i>Przepisy zapewniające wzajemne uznawanie elektronicznej identyfikacji i uwierzytelnienia w UE i zmiana dyrektywy w sprawie podpisów elektronicznych</i>	Jednolity rynek cyfrowy	I kwartał 2012 r.
8	<i>Przepisy tworzące unijne ramy prawne sprzyjające rozwojowi etycznych funduszy inwestycyjnych</i>	Przedsiębiorczość społeczna	IV kwartał 2011 r.
9	<i>Wprowadzenie zmian do dyrektywy w sprawie opodatkowania energii w celu</i>	Podatki	II kwartał 2011 r.

	<i>zapewnienia spójności traktowania różnych źródeł energii, aby ustanowić lepsze zasady oceny wartości energetycznej produktów, jak również ilości wydzielanego przez nie dwutlenku węgla.</i>		r.
10	<i>Przepisy mające na celu udoskonalenie i wzmocnienie transpozycji, stosowania i przestrzegania w praktyce dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników⁶⁸, a także przepisy mające na celu wyjaśnienie wykonywania swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług w kontekście podstawowych praw socjalnych</i>	Spójność społeczna	IV kwartał 2011 r.
11	<i>Uproszczenie dyrektyw dotyczących standardów rachunkowości</i>	Otoczenie regulacyjne przedsiębiorstw	II kwartał 2011 r.
12	<i>Przegląd i unowocześnienie przepisów dotyczących zamówień publicznych</i>	Rynek zamówień publicznych	IV kwartał 2011 r.

⁶⁸ Zob. inicjatywa przewodnia „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – COM (2010) 682.

Załącznik 2: Wskaźniki dla jednolitego rynku

- Obrót towarami i usługami w obrębie UE: w 2009 r. obrót towarami w obrębie UE stanowił 37% PKB (4320 mld euro), a obrót w sektorze usług 10,5% PKB (1 233 mld euro)⁶⁹.
- Handel elektroniczny w Unii Europejskiej: w 2010 r. 9% obywateli europejskich wykonało zakupy u dostawców z siedzibą w innym kraju UE⁷⁰.
- Liczba złożonych wniosków o uzyskanie patentu europejskiego, które zostały przyjęte: w 2010 r. (dane szacunkowe) – w Europejskim Urzędzie Patentowym złożono 235 029 wniosków o udzielenie patentu europejskiego; udzielono 58 108 patentów europejskich⁷¹.
- Współpraca transgraniczna organów publicznych w UE (system IMI): na koniec 2010 r. 5 737 organów administracyjnych było zarejestrowanych w systemie IMI⁷².
- Deficyt transpozycyjny w zakresie przepisów unijnych o rynku wewnętrznym: na koniec 2010 r. deficyt transpozycyjny kształtował się na poziomie 0,9% dla całej UE⁷³.
- Liczba obywateli UE pracujących w innym państwie członkowskim: 5,8 milionów obywateli w 2009 roku, co odpowiada 2,5% ludności aktywnej zawodowo w UE⁷⁴.

⁶⁹

Eurostat.

⁷⁰

Eurostat.

⁷¹

Europejski Urząd Patentowy

⁷²

Komisja Europejska.

⁷³

Komisja Europejska.

⁷⁴

Eurostat.